

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) 2566

Received: 05/11/2023, Revised: 14/12/2023, Accepted: 25/12/2023

การพัฒนาประชาธิปไตยโดยใช้เยาวชนไทยเป็นฐานในการพัฒนา

กุลธิดา อุ่นจิตต์*, วิจิตรา ศรีสอน, สันฐาน ชยนนท์

วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: s64563825003@ssru.ac.th*

*ผู้ประสานงานหลัก

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอประเด็นความเข้าใจในการพัฒนาประชาธิปไตยโดยใช้เยาวชนไทยเป็นฐานในการพัฒนา 4 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นของประชาธิปไตยของประเทศในปัจจุบันที่มีรูปแบบการปกครองที่อำนาจรัฐมาจากเสียงข้างมากของประชาชน ประเด็นของค่านิยม ทศนคติ หรือพฤติกรรมทางการเมืองของเยาวชนไทยในปัจจุบัน ที่ให้ความสำคัญในเรื่องของสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค เพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพและความเป็นปึกแผ่นในสังคม ประเด็นของประชาธิปไตยของเยาวชนไทยในปัจจุบันที่มีความขัดแย้งทางความคิด เนื่องจากเยาวชนไทยยังไม่เข้าใจบทบาท หน้าที่ และสิทธิของตนเองเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประชาธิปไตย และการพัฒนาประชาธิปไตยโดยใช้เยาวชนไทยเป็นฐานในการพัฒนา โดยใช้แนวทางการพัฒนาประชาธิปไตยให้เข้มแข็ง 3 ประการ ได้แก่ 1) การรักษาสมดุลระหว่างอำนาจรัฐ และอำนาจประชาชน 2) การเพิ่มความเข้มแข็งของสังคมบนหลักนิติธรรม และ 3) การพัฒนาค่านิยมประชาธิปไตยให้กับคนในชาติ และนำเสนอประโยชน์ในการใช้ความรู้และความเข้าใจในการพัฒนาประชาธิปไตยโดยใช้เยาวชนไทยเป็นฐานในการพัฒนา เพื่อให้การพัฒนาประชาธิปไตยมีความเข้มแข็ง มั่นคง และยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ: เยาวชนไทย; การพัฒนา; ประชาธิปไตย

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) 2566

Received: 05/11/2023, Revised: 14/12/2023, Accepted: 25/12/2023

Democracy Development Using Thai Youth as a Base for Development

Kunthida Unjit*, Wijittra Srisorn, Sunthan Chayanon

College of Politics and Governance Suan Sunandha Rajabhat University

E-mail: s64563825003@ssru.ac.th*

*Corresponding author

Abstract

The purpose of this academic paper is to propose issues of understanding of democratic development using Thai youth. It is the basis for the development of 4 issues, namely, the issue of democracy of the country today with a form of government in which state power comes from the majority of the people. Issues of values, attitudes or political behavior of Thai youth today that place importance on rights. To strengthen stability and solidarity in society. The issue of democracy among Thai youth today is a conflict of opinion because Thai youth still do not understand their roles, duties and rights to drive democratic development. and democratic development using Thai youth as a base for development by using 3 approaches to develop strong democracy. These include: 1) Maintaining the balance between state power and people's power. 2) strengthening society based on the rule of law, and 3) To develop democratic values for the nation and to present the benefits of using knowledge and understanding in democratic development using Thai youth as a base for development. To further strengthen the development of democracy, stability and sustainability.

Keywords: Thai Youth, Development, Democratic

บทนำ

ในความทรงจำของเยาวชนไทยรุ่นใหม่ การเมืองไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันแทบไม่เคยอยู่ในสภาวะปกติเลย นั่นอาจเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างนิสัย ความคิด และโครงสร้างชีวิตของคนในช่วงเวลานั้น และนำไปสู่การตั้งคำถามกับสิ่งที่เกิดขึ้นอีกทั้งโซเชียลที่เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมากในปัจจุบัน การเรียนประวัติศาสตร์ต่างไปจากเดิม เพราะเยาวชนไทยยุคนี้ไม่ต้องเริ่มจากศูนย์ในวิชาสังคม เพราะพวกเขาสามารถศึกษาหรือหาข้อมูลเองได้ ดังนั้นด้วยฐานความรู้ที่กว้างขึ้น ทำให้เยาวชนไทยรุ่นใหม่ตั้งคำถามหรือจินตนาการถึงสังคมแบบใหม่ๆ ที่ผู้ใหญ่ไม่เคยจินตนาการถึง ด้วยปัจจัยเหล่านี้ หากเยาวชนไทยยุคนี้จะตื่นตัวทางการเมืองก็อาจไม่ใช่เรื่องที่น่าแปลกใจอะไร เพราะการเมืองในสังคมไทยในปัจจุบันเป็นการเมืองที่อยู่ในยุคเปลี่ยนผ่านระหว่างยุคเก่ากับยุคใหม่ และระหว่างอำนาจนิยมกับเสรีนิยม การชุมนุมเรียกร้อง ซึ่งเยาวชนไทยรุ่นใหม่จะต้องเรียนรู้จารีตประเพณีทางการเมืองแบบเก่าควบคู่กับสิทธิเสรีภาพของสังคมยุคใหม่ เพื่อให้การเปลี่ยนผ่านทางการเมือง มีลักษณะเชื่อมโยงอย่างเป็นกระบวนการ ซึ่งการเปลี่ยนผ่านที่เป็นกระบวนการนั้นต้องเริ่มด้วยการจัดระเบียบสังคมให้บังเกิดความสงบและเรียบร้อยเป็นเบื้องต้น เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ ในสายตาของทุกภาคส่วนของสังคมในเชิงบวก ซึ่งเรียกว่า “การตกผลึกร่วมกัน” จากนั้นจึงก้าวสู่สังคมแห่งสิทธิเสรีภาพ หากต้องการสิทธิเสรีภาพบนพื้นฐานของการชุมนุมเรียกร้องด้วยวิถีคิดค้น บิปปัน และต่อต้าน นอกจากจะไม่ได้สิทธิเสรีภาพตามเจตจำนงแล้ว ยังถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพจากฝ่ายอำนาจนิยมอีกด้วย (กิตติทัศน์ ผกาทอง, 2563)

โดยหลักการแล้วประชาธิปไตยจะต้องมีชุมชนที่เข้มแข็ง กล่าวคือ ในสังคมต้องมีความเข้มแข็ง ทำให้ประชาชนสามารถแสดงออกซึ่งความต้องการของตนได้อย่างชัดเจน และเป็นพลังที่ถ่วงดุลหรือคานอำนาจรัฐบาลส่วนกลางได้ การเมืองภาคพลเมืองน่าจะมีส่วนเสริมสร้างประชาสังคมให้มีความเข้มแข็ง รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดความระหนักในสิทธิชุมชนและสิทธิของความเป็นพลเมือง ชุมชนจะมีความเข้มแข็งไม่ได้ ถ้าประชาชนในชุมชนนั้น ๆ ขังไม่มีความตระหนักในสิทธิชุมชนและสิทธิของความเป็นพลเมือง (สุจิต บุญบงการ, 2547) และผู้ช่วยศาสตราจารย์ปริญญา เทวานฤมิตรกุล รองประธานกรรมการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง ก็ได้กล่าวไว้ว่า เมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย ควรสร้างคนให้มีความเป็นประชาธิปไตยในวิถีชีวิตด้วย (วรารักษ์ สามโกเศศ, 2554)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า สังคมไทยจะต้องมีเป้าหมายการพัฒนาไปสู่การทำให้เยาวชนไทยทุกคนให้มีสำนึกในการเป็นประชาธิปไตยสูง เพราะในอนาคตข้างหน้าเยาวชนไทยจะต้องเป็นผู้ที่มีบทบาทในการกำหนดอนาคตทิศทางการประเทศต่อไป การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการเป็นกลไกหลักในการพัฒนาความคิด ความเข้าใจ และสำนึกในการเป็นประชาธิปไตย ให้กับเยาวชนไทยรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และจริงจัง ซึ่งจะสามารถทำให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยได้มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับกรอบตอบสนองของเยาวชนไทยรุ่นใหม่ในสังคม

ประชาธิปไตยของประเทศไทยในปัจจุบัน

ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองแบบหนึ่ง ซึ่งการบริหารอำนาจรัฐมาจากเสียงข้างมากของพลเมือง (Majority Vote) ผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยพลเมืองอาจใช้อำนาจของตนด้วยตนเองหรือผ่านผู้แทนที่เลือกไปใช้อำนาจแทนก็ได้ ประชาธิปไตยยังเป็นอุดมคติที่ว่าพลเมืองทุกคนในชาติร่วมกันพิจารณากฎหมายและการปฏิบัติของรัฐ และกำหนดให้พลเมืองทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและเจตนาของตนเท่าเทียมกัน (พงศธร ไชยเสน, ม.ป.ป., หน้า 2) ซึ่งระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยยังมีปัญหาและอุปสรรคที่ไม่สามารถทำให้เป้าหมายหรือหลักการของประชาธิปไตยเกิดขึ้นอย่างแท้จริง มันคงและยั่งยืนได้ก็คือ ประชาธิปไตยของประเทศไทยยึดติดอยู่กับรูปแบบ โครงสร้าง หรือกระบวนการของประชาธิปไตยมากกว่า (ณัฐพล บุญยพิพัฒน์, 2562) จะเห็นได้จากการที่ประเทศไทยมีการทำรัฐประหาร 13 ครั้ง (กระปุกดอทคอม, 2557) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. รัฐประหารในประเทศไทย วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2476 พระยามโนปกรณนิติธาดา ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาปิดสภาผู้แทนราษฎร พร้อมงดใช้รัฐธรรมนูญบางมาตรา
2. รัฐประหารในประเทศไทย วันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2476 นำโดยพลเอกพระยาพหลพลพยุหเสนา ยึดอำนาจรัฐบาล พระยามโนปกรณนิติธาดา

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) 2566

Received: 05/11/2023, Revised: 14/12/2023, Accepted: 25/12/2023

3. รัฐประหารในประเทศไทย วันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2490 นำโดย พล.ท.ผิน ชุณหะวัณ ยึดอำนาจรัฐบาล พล.ร.ต.ถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์

4. รัฐประหารในประเทศไทย วันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2491 คณะนายทหารกลุ่มที่ทำการรัฐประหาร 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2490 จับบังคับให้ นายควง อภัยวงศ์ ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และมอบตำแหน่งต่อให้ จอมพล ป. พิบูลสงคราม

5. รัฐประหารในประเทศไทย วันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2494 นำโดย จอมพล ป. พิบูลสงคราม ยึดอำนาจรัฐบาล ตนเอง

6. รัฐประหารในประเทศไทย วันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2500 นำโดย จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ยึดอำนาจรัฐบาล จอมพล ป.พิบูลสงคราม

7. รัฐประหารในประเทศไทย วันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501 นำโดย จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ยึดอำนาจรัฐบาล จอมพลถนอม กิตติขจร (ตามที่ตกลงกันได้)

8. รัฐประหารในประเทศไทย วันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514 นำโดย จอมพลถนอม กิตติขจร ยึดอำนาจรัฐบาล ตนเอง

9. รัฐประหารในประเทศไทย วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 นำโดย พล.ร.อ.สงัด ชลออยู่ ยึดอำนาจรัฐบาล ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช

10. รัฐประหารในประเทศไทย วันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2520 นำโดย พล.ร.อ.สงัด ชลออยู่ ยึดอำนาจรัฐบาล นายธานินทร์ กรัยวิเชียร

11. รัฐประหารในประเทศไทย วันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 นำโดย พล.อ.สุนทร คงสมพงษ์ ยึดอำนาจรัฐบาล พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ

12. รัฐประหารในประเทศไทย วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 นำโดย พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน ยึดอำนาจรัฐบาล วิชาการ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

13. รัฐประหารในประเทศไทย วันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 นำโดย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา

การรัฐประหาร 13 ครั้งนั้นเป็นการประกาศรัฐประหารเพื่อให้รัฐมนตรีรักษาการทั้งหมดหมดอำนาจ และเปลี่ยนผ่านสู่การจัดตั้งคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ แต่เกิดขึ้นในบริบทการเมืองที่แตกต่างกัน มีการต่อสู้ต่อรองกันในหมู่ผู้ชนะและสถาบันกษัตริย์ที่จะต้องมารับรองรัฐประหาร คณะรัฐประหารแต่ละกลุ่มก็มีผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน แต่ทั้งหมดก็บรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน คือการเปลี่ยนผ่านอำนาจโดยที่ยังสามารถรักษาสถาบันรัฐประหารให้คงอยู่ต่อไป (ธนาพล อิวสกุล, 2566) ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้นายกรัฐมนตรีและคณะผู้บริหารรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งอยู่ไม่ครบวาระ ทำให้การสนองนโยบายของฝ่ายประจำต่อรัฐบาลไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดเอาไว้ และนำมาซึ่งความแตกแยกทางความคิดและการปฏิบัติงานไม่มีอิสระเท่าที่ควร (ศิลาปะวิชญ์ น้อยสมมิตร, 2561) และปัจจุบันเยาวชนไทยรุ่นใหม่ในสังคมปัจจุบันตื่นตัวกับการเมืองมากขึ้น เพราะความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกิดความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนไทยรุ่นใหม่ที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย เพราะเยาวชนไทยรุ่นใหม่เหล่านี้จะเป็นพลเมืองในสังคมประชาธิปไตยต่อไปในอนาคต และเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตย ที่จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาประเทศชาติต่อไป นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของระบบการเมืองไทยที่ดีขึ้น (ศิริสุตา แสงทอง, 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงสะท้อนให้เห็นว่า ระบบประชาธิปไตยของประเทศไทย ยังไม่สามารถพัฒนาได้อย่างก้าวกระโดด อันเนื่องมาจากการที่ประเทศไทยยังยึดติดอยู่กับรูปแบบ โครงสร้าง หรือกระบวนการของประชาธิปไตย หรือปัจจัยอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และด้วยสภาพแวดล้อมทางสังคมไทยในปัจจุบันเป็นเมืองที่อยู่ในยุคเปลี่ยนผ่านระหว่างยุคเก่ากับยุคใหม่ ทำให้เกิดความขัดแย้งกันทางความคิดเกี่ยวกับการเมือง ทำให้ประเทศไม่สามารถพัฒนาระบบประชาธิปไตยได้อย่างควรที่จะเป็น

คำนิยาม ทศนคติ หรือพฤติกรรมทางการเมืองของเยาวชนไทยในปัจจุบัน

คนในยุค Baby Boomer ถูกปลูกฝังทัศนคติให้เป็นคนที่ไม่ห่างไกลจากความคิดสร้างสรรค์ ไม่กล้าถกเถียง ตั้งคำถาม หรือสร้างความแตกต่างไปจากเดิม เน้นให้คนมีความจำดี อดทนต่อการทำงานซ้ำ ๆ ได้นาน ส่งผลไปยังสถาบันครอบครัวที่

เน้นสั่งสอนให้ลูกหลานคิดและทำแบบเดียวกับตน ให้อดทน ไม่ตั้งคำถามต่อคำสั่งผู้บังคับบัญชา และอยู่ในระเบียบวินัยอย่างสงบ คนรุ่น (ใน) ระหว่าง ถูกเลี้ยงดูและได้รับอิทธิพลจากคนรุ่น Baby Boomer อีกทั้งเป็นคนเลี้ยงดูคนรุ่นใหม่ที่ยาวรวมถึงคน Gen Y ที่เกิดช่วงปี พ.ศ. 2523 - 2540 หรือมีอายุ 24 - 40 ปี และคน Gen Z ที่เกิดหลัง พ.ศ. 2540 หรือมีอายุน้อยกว่า 23 ปี ที่ได้รับอิทธิพลทางความคิดจากพ่อแม่ หรือคนรุ่นก่อนที่เป็นอนุรักษนิยม แต่ขณะเดียวกันก็เปิดใจและรับฟังความเห็นของลูก จึงทำให้เด็กรุ่นใหม่กล้าพูด กล้าคิด และกล้าแสดงออกมากขึ้นตามรุ่น (อิฐชนก สีนอนันต์จินดา, บัว คำดี และอนุชิต นิมตลุง, 2564) คนรุ่น Baby Boomer ในทางการเมือง จะมีค่านิยมหรือทัศนคติที่ชื่นชอบถ้อยคำที่เป็นหลักการใหญ่ ๆ อย่างเช่น คำว่า ปณิธิ ประเทศชาติ ความเจริญก้าวหน้าวัฒนาสถาพร มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นคำที่บ่งบอกเป้าหมายและอุดมการณ์ คนรุ่นนี้ถ้ามาทำงานเป็นนักการเมือง ก็จะมีสโลแกนในการหาเสียงเป็นคำกว้าง ๆ แต่วิธีการยังไม่ชัดเจน ไม่ได้บ่งบอกขั้นตอนว่าต้องทำอะไร แต่ในขณะที่คนที่เกิดในยุค Gen X จะเป็นรอยต่อระหว่าง Baby Boomer กับ Gen Y คนรุ่น Gen X จะมีลักษณะทำงานตามที่สั่ง ดังนั้นนักการเมือง Gen X จะเป็นคนที่ชอบเล่าเรื่องอธิบายขยายความ มีวาทีศิลป์ ชอบการโน้มน้าวใจ หรือแจกแจงรายละเอียด และคนรุ่น Gen Y จะชอบสิ่งที่ชัดเจน ตรงไปตรงมา ดังนั้นวิธีการหาเสียงหรือการสื่อสารก็ต้องเปลี่ยนไปด้วย เพราะวิธีการแบบเดิมจะไม่ประสบความสำเร็จ เช่น ใช้วิธีหาเสียงแบบป้ายสีสาดโคลน การติดโปสเตอร์ การขึ้นเวทีปราศรัย อาจเข้าไม่ถึงคนรุ่น Gen Y ดังนั้นพรรคที่ทำการเมืองแบบเก่าจะไม่ได้คะแนนเสียงจากคนกลุ่มนี้เลย (ประชาโท, 2565) โดยเยาวชนไทยรุ่นใหม่เติบโตมาในสังคมปัจจุบันกับการปกครองแบบประชาธิปไตย เป็น New Voter ซึ่งพูดถึงในฐานะที่เป็นฐานคะแนนเสียงที่ใหญ่ ประชาธิปไตยใหม่ที่เยาวชนไทยรุ่นใหม่ในปัจจุบันกำลังเรียกร้องกันนั้นแตกต่างจากประชาธิปไตยที่ดำเนินกันอยู่ในทางสากลนั้นมาก เนื่องจากพวกเยาวชนไทยรุ่นใหม่มองว่าประชาธิปไตยที่เป็นกันอยู่นี้ เป็นประชาธิปไตยของคนเก่า ๆ เพียงเพื่อสร้างโลกที่สนองตอบต่อความต้องการของเยาวชนไทยรุ่นเก่าเหล่านี้ ทั้งยังกีดกันเยาวชนไทยรุ่นใหม่ไม่ให้เข้าไปมีอำนาจในการบริหาร ยิ่งไปกว่านั้นประชาธิปไตยของเยาวชนไทยรุ่นใหม่จะต้อง “เปิดพื้นที่” ให้กว้างขวางและคนรุ่นใหม่ก็มีวิสัยทัศน์ว่าจะสร้างการเมืองใหม่ให้กับสังคมไทยได้ (ศิริสุตา แสงทอง, 2564)

ด้านพฤติกรรมทางการเมือง เป็นการกระทำที่แสดงออกของปัจเจกบุคคลที่สื่อถึงหรือที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเมืองในลักษณะต่าง ๆ รวมไปถึงกระบวนการทางความคิดการตัดสินใจรวมถึงการกระทำใด ๆ ก็ตามที่เกิดจากความเต็มใจของปัจเจกบุคคลที่สื่อถึงการเมือง การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง การตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น การเรียกร้องทางการเมือง การสนับสนุนทางการเมือง และการผลักดันนโยบายสาธารณะและการต่อต้านรัฐบาล แนวคิดพฤติกรรมการแสดงออกทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของพลเมือง (เอกรินทร์ ศิริรัตนชัย, 2565) มีดังนี้

1. การเรียกร้องทางการเมือง เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองเคลื่อนไหวทางการเมือง เพื่อเปลี่ยนแปลงหรือยับยั้งการเปลี่ยนแปลงสังคม บรรทัดฐานของสังคม หรือกลุ่มที่ตนเองมีส่วนร่วมและวิธีการเคลื่อนไหวที่สำคัญ คือ การเน้นที่การระดมมวลชน รวมทั้งกิจกรรมเชิงสาธารณะมากกว่าการใช้กลไกในระบบประชาธิปไตยแบบตัวแทน เช่น การร้องทุกข์ การร้องเรียน หรือการเคลื่อนไหวกดดันทางการเมือง

2. การสนับสนุนทางการเมือง เป็นการสนับสนุนการเมืองกลุ่มต่าง ๆ ให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง โดยการสนับสนุนทางการเมืองอย่างเป็นทางการกระทำที่เกื้อหนุน การเกื้อหนุนในทางบวกจะมีขึ้นเมื่อระบบการเมืองตอบสนองความต้องการของคนกลุ่มนั้น ๆ ซึ่งการสนับสนุนทางการเมืองอาจอยู่หลายรูปแบบ เช่น การสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากผู้สนับสนุนในพื้นที่ การสนับสนุนจากบุคคลในระดับสูง การสนับสนุนจากเพื่อนทางการเมือง การสนับสนุนจากสื่อมวลชน หรือการสนับสนุนจากผู้สนับสนุนทางการเงินหรือผู้อุปถัมภ์

3. การผลักดันนโยบายสาธารณะ มีองค์ประกอบที่สำคัญของนโยบายสาธารณะ ดังนี้ 1) ปัจจัยแวดล้อมทางนโยบาย ซึ่งมีปัจจัยจำนวนมากที่ประกอบกับสภาพแวดล้อมและการกำหนดขอบเขตนโยบาย ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้ผู้กำหนดนโยบายต้องตัดสินใจไปในลักษณะใดลักษณะหนึ่งตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขนั้น ๆ 2) รัฐในฐานะผู้กำหนดนโยบายรัฐ หมายถึง ชุมชนทางการเมืองที่ประชาชนร่วมกันสร้างขึ้นเพื่อให้พ้นจากการควบคุมของรัฐบาลอื่น ๆ และอำนาจสูงสุดในการกำหนดกฎเกณฑ์บังคับใช้กับประชาชนทุกคนได้ และ 3) ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินนโยบายสาธารณะนอกจากสถาบันหลัก ได้แก่ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ ซึ่งมีหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญในการตัดสินใจกำหนดนโยบายอย่างเป็นทางการแล้วยังมีส่วนร่วมในการกำหนดอย่างเป็นทางการ

4. การต่อต้านรัฐบาล คือ ความไม่ลงรอยกันหรือสภาวะที่เห็นพ้องต้องกัน หรือความเป็นปฏิปักษ์ระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไปโดยมีสาเหตุมาจากวัตถุประสงค์ที่ไม่สามารถเข้ากันได้ ความไม่ลงรอยกันทางด้านการต้องการความปรารถนา ค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การสร้างค่านิยม ทัศนคติ หรือพฤติกรรมทางการเมืองของเยาวชนไทยที่พึงมี ควรเริ่มจากการศึกษา เรียนรู้ และทำความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย โดยผ่านการอบรมและสั่งสอนจากผู้ใหญ่ในสังคม รวมถึงการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย ความเป็นพลเมืองที่ดีภายใต้ระบอบประชาธิปไตย คือการที่คนในสังคม มีสิทธิ เสรีภาพ และภราดรภาพ สามารถพึ่งพาตนเองได้ ใช้สิทธิและเสรีภาพควบคู่กับความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิผู้อื่น การเคารพความแตกต่าง การเคารพหลักความเสมอภาค และการเคารพกติกา พึงระลึกเสมอว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคม มีจิตสาธารณะ และความกระตือรือร้นที่จะรับผิดชอบต่อ หรือร่วมกันขับเคลื่อนสังคม และแก้ปัญหาสังคมตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน ไปจนถึงระดับประเทศ ซึ่งที่กล่าวมาทั้งหมดล้วนเป็นคุณสมบัติของความเป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย และเป็นรากฐานในการพัฒนาประชาธิปไตยในสังคมไทยในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนิดา เกษมมงคล (2565) เรื่อง รูปแบบการสร้างความเป็นพลเมืองเชิงสร้างสรรค์ของเยาวชน จากการผลการศึกษาพบว่า 1) องค์ประกอบและอัตลักษณ์ความเป็นพลเมืองของเยาวชนไทย ความเป็นพลเมืองมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ เช่น การแสดงออกในความเป็นประชาธิปไตย มีคุณธรรมจริยธรรม เคารพต่อกฎหมาย มีความกตัญญู มีรับผิดชอบต่อตนเอง สังคมและส่วนรวมในการพัฒนา 2) กระบวนการพัฒนาความเป็นพลเมืองเชิงสร้างสรรค์การพัฒนาความเป็นพลเมืองเชิงสร้างสรรค์ของเยาวชนในสังคมไทย และ 3) เสริมสร้างเครือข่ายความเป็นพลเมืองเชิงสร้างสรรค์ของเยาวชนในสังคมไทย

ประชาธิปไตยของเยาวชนไทยในปัจจุบัน

จากที่กล่าวมาข้างต้นแล้วว่า ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองแบบหนึ่ง ซึ่งการบริหารอำนาจรัฐมาจากเสียงข้างมากของพลเมือง (Majority Vote) ผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยพลเมืองอาจใช้อำนาจของตนด้วยตนเองหรือผ่านผู้แทนที่เลือกไปใช้อำนาจแทนก็ได้ ประเทศไทยยังมีลักษณะประชาธิปไตยที่ฝังแน่นอยู่ในความคิด ความเชื่อ และการกระทำของคนไทยผ่านความสัมพันธ์และกิจกรรมในครอบครัว ชุมชน อาชีพ ประเพณี และพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตตั้งแต่เกิดถึงตาย สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นประชาธิปไตยที่ฝังอยู่ในระบบคิดและการปฏิบัติของคนไทยมาช้านานแล้ว โดยครอบครัวและชุมชนมีบทบาทสำคัญในการสร้างและปลูกฝังเรื่องการเคารพสิทธิ การรับฟังความคิดเห็น การประนีประนอม และการยอมรับความเห็นต่าง เน้นด้านเสรีภาพในการกำหนดคุณค่าของตนเอง ส่วนประกอบอาชีพในสังคมช่วยเสริมสร้างความสามัคคี การคำนึงถึงผลประโยชน์ และความรู้สึกรับผิดชอบต่อผู้อื่น และความเท่าเทียมที่ไม่ต้องเท่ากัน (นันทิยา ดวงภุมเมศ, นิธิดา แสงสิงแก้ว และนันทิดา จันทรางศุ, 2560) แต่ในขณะที่เยาวชนไทยรุ่นใหม่มองว่า การเมืองเป็นเรื่องของทุกคน ทั้งด้านความเป็นปึกแผ่นทางสังคม ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง และด้านความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยความสัมพันธ์ของเยาวชนไทยรุ่นใหม่มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านกระบวนการทางการเมือง และความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อแนวโน้มพฤติกรรมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ มี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านแนวโน้มการลงคะแนนเลือกตั้ง และด้านรูปแบบการหาเสียงต่างมีความสัมพันธ์ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ (วิศรดา ศิริขันธ์, 2562) การที่เยาวชนไทยรุ่นใหม่ออกมาแสดงพลังทางการเมืองในปัจจุบัน แสดงให้เห็นถึงการมีพัฒนาการความคิดทางการเมืองแบบก้าวกระโดด กล่าวคือจากเดิมที่ขบวนการเยาวชนไทยไม่มีพลังใด ๆ ในการเปลี่ยนแปลงสังคม มีความคิดเฉยชาไม่สนใจเรื่องการเมือง มุ่งสนใจแต่เรื่องการหาความสุขสำราญส่วนตัว หรือสนใจแต่กิจกรรมบันเทิง และเก็บตัวอยู่ภายในแต่ละสถาบันการศึกษาของตนเอง ตอนนี้เยาวชนไทยรุ่นใหม่ได้ฟันตัวก้าวเข้าไปสู่การมีแนวคิดแบบ "เสรีนิยมใหม่" ซึ่งคนรุ่น Baby Boomer และ Gen X บางส่วนยากที่จะเข้าใจแนวความคิด ความต้องการ หรือการให้คุณค่ากับเรื่องอะไร รวมถึงความรู้สึกเป็นอิสระของพวกเขาได้ และพลังของเยาวชนเหล่านี้จะก่อตัวมากขึ้นเรื่อย ๆ หากความรู้สึกอัดอัดและความไม่พอใจที่มีต่อรัฐบาล ซึ่งสั่งสมมายาวนานไม่ได้รับการตอบสนอง หรือไม่ได้รับการแก้ไขจากผู้มีอำนาจรัฐ นอกจากนี้ ยังสะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมศรัทธาที่มีต่อรัฐบาลอย่างรุนแรง และความเสื่อมศรัทธานี้ได้แพร่ขยายออกไปในวงกว้างทั่วประเทศ โดยผ่านสื่อโซเชียลมีเดียอันเป็นอาวุธที่ทรงพลังของเยาวชนไทยรุ่นใหม่ (พรอัมรินทร์ พรหมเกิด, 2563)

ดังนั้น จะเห็นว่า เยาวชนรุ่นใหม่มีความมุ่งมั่นที่ต้องการจะเปลี่ยนแปลงและพัฒนาประเทศให้ดีขึ้น โดยสร้างเป็นเครือข่ายที่ครอบคลุมที่ประกอบด้วยนักศึกษา นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบาย ผู้สังเกตการณ์ที่ได้รับการฝึกอบรมจากต่างประเทศ และประชาชนทั่วไป ผู้ซึ่งต้องการสร้างอนาคตที่ดีกว่าสำหรับประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิพิมพ์ ทรบัลลังก์ และจิราภรณ์ คำจันทร์ (2565) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษาหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญปี 2560 ผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาคิดว่าจะเข้าไปมีส่วนร่วมทุกครั้งที่มีโอกาสคือ การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง/ลงประชามติ รองลงมาคือการสนทนาทางการเมือง โดยบทบาทของสื่อประเภทออนไลน์โดยเฉพาะเฟซบุ๊ก และทวิตเตอร์ถือเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญที่สุด โดยกลุ่มนี้สนใจรับรู้ข้อมูลข่าวสารทุกวันหรือทุกครั้งที่มีโอกาส อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาถึงมุมมองต่อพรรคการเมือง นักการเมือง และสื่อมวลชน ส่วนใหญ่มักตั้งคำถามต่อการทำหน้าที่กลุ่มเหล่านี้และมองว่าการที่สนใจเข้ามามีส่วนร่วมเพราะเป็นเรื่องของสิทธิ ต้องการเห็นการพัฒนาที่มากขึ้นของเมือง และการประชาธิปไตย ในขณะที่ความเห็นต่อรัฐธรรมนูญกับการเอื้อต่อการมีส่วนร่วม พบว่า ส่วนใหญ่ตอบในทำนองเดียวกันว่า ไม่เอื้อ และผลการศึกษายังพบว่า ต้องการให้แก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้ในระดับที่สูงด้วยเช่นกัน

การพัฒนาประชาธิปไตยโดยใช้เยาวชนไทยเป็นฐานในการพัฒนา

ปัจจุบันเยาวชนไทยเป็นรากฐานสำคัญของประเทศและเป็นเสมือนคลื่นลูกใหม่ที่มีพลังขับเคลื่อนประชาธิปไตยของไทย มีพลังความมุ่งมั่นสร้างสรรค์ มีจิตใจที่สะอาด บริสุทธิ์ งดงาม ปราศจากเล่ห์เหลี่ยม และผลประโยชน์ที่แฝงเร้นอยู่เบื้องหลัง ดังนั้น เยาวชนไทยจึงเป็นต้นกล้าประชาธิปไตยที่สำคัญยิ่งที่จะเจริญงอกงามขึ้นอย่างอุดมสมบูรณ์ และด้วยยุคแห่งความขัดแย้งทางการเมืองในปัจจุบัน ส่งผลให้การเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยไม่พัฒนาก้าวหน้าเท่าที่ควร และในบางครั้งก็ถดถอยลงด้วยซ้ำ หากเยาวชนไทยได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาธิปไตย ด้วยการศึกษารับรู้และตระหนักในคุณค่าระบอบประชาธิปไตย รัฐบาลและหน้าที่ของตน ดำเนินชีวิตตามหลักวิถีประชาธิปไตย โดยยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรม และเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์การปฏิบัติตนตามแนวทางดังกล่าว จะสามารถแก้ไข ปัญหาของประเทศ พร้อมทั้งส่งผลให้การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยเกิดการพัฒนา (พระครูวินัยธร วรชาติ ทะสา และพระมหาไทยน้อย ญาณเมธี (สลาภสิงห์), 2565) ซึ่งองค์ประกอบการพัฒนาการเมืองไทยในระบอบประชาธิปไตยมี 3 ส่วนที่จะต้องพัฒนาไปพร้อมกัน ส่วนแรก คือการพัฒนาคน ได้แก่ อุดมการณ์ หลักความเชื่อหรือปรัชญาของประชาธิปไตย วิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมทางการเมือง ส่วนที่สอง คือ ระบบ ได้แก่ สถาบันการเมืองการปกครอง รัฐธรรมนูญ กลไกรัฐ กลุ่มผลประโยชน์ และพรรคการเมือง และส่วนที่สามคือ ประเทศไทยในบริบทโลกทุนนิยมไร้พรมแดน การแก้ปัญหาหรือพัฒนาวิกฤตการณ์ทางการเมืองที่ผ่านมา เรามักมุ่งเน้นไปแก้ที่ระบบ โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญ และมักตกลงหรือลงตัวกันที่ผลประโยชน์ของนักการเมืองมากกว่าผลประโยชน์ของประชาชน ประชาชนมีส่วนรับรู้ ร่วมตัดสินใจน้อยมาก ตัวอย่างที่ชัดเจนคือ กรณีการแก้ไขรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2550 (ฉบับที่ 1) แล้วผู้คุมอำนาจรัฐอธิบายว่า นี่คือนโยบายความขัดแย้งของสังคมไทย เป็นต้น จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า วัฒนธรรมทางการเมือง ของสังคมไทยส่วนใหญ่ยังไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมประชาธิปไตย ดังนั้น สังคมทางการเมืองไทยจะต้องเร่งพัฒนาคน (วัฒนธรรม) ทางการเมืองในอัตราเร่งที่จะต้องมากกว่าพัฒนาระบบ (รัฐธรรมนูญ) และเชื่อว่าไม่มีระบบใดในโลกที่ดีที่สุด ที่จะแก้ปัญหาด้านคนได้ทั้งหมด จึงควรเร่งพัฒนาคนโดยเฉพาะวัฒนธรรมทางการเมืองให้มากกว่าการคิดแก้แต่ระบบอย่างเดียว (วิศาล ศรีมหาโร, ม.ป.ป.)

อย่างไรก็ตาม การที่จะให้เยาวชนไทยมีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาธิปไตย หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ต้องช่วยกันส่งเสริม สนับสนุน ทั้งด้านการศึกษา การสร้างพื้นที่การแสดงออก หรือแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ โดยการส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประชาธิปไตย และการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเยาวชนไทย โดยการประพฤติตนให้เป็นพลเมืองดีในสังคมระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมการพัฒนาประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องตามหลักประชาธิปไตย ทั้งนี้ยังทำให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่หมายถึงอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน เพื่อประชาชน และโดยประชาชน เพื่อประชาชนจะได้มีสิทธิและเสรีภาพในการกำหนดวิถีชีวิตของตนเองและชุมชน สังคมที่ตนอาศัยอยู่ด้วยความรับผิดชอบ ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิถีชีวิตของตนเองและชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศได้อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน มีความแข็งแรงเป็นจริงมากขึ้น

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) 2566

Received: 05/11/2023, Revised: 14/12/2023, Accepted: 25/12/2023

3) การพัฒนาค่านิยมประชาธิปไตยให้กับคนในชาติ คือ ค่านิยมประชาธิปไตยที่ประชาชนควรช่วยกันสร้างเพื่อให้เกิดความสมอบาในสังคม คือ เป็นคนที่มีเหตุผล ยอมรับเรื่องสิทธิหน้าที่ ความเป็นจริงในทางสังคมเคารพในตัวเอง เคารนศีลธรรมและประโยชน์ร่วมกันของส่วนรวม มีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนมนุษย์ มีความเคารพซึ่งกันและกัน และมีความสามัคคี เข้าใจความจำเป็นและประโยชน์ของการเข้ามาอยู่ร่วมกันเป็นพลเมืองของประเทศเพื่อประโยชน์ของสมาชิกทุกคนในระยะยาว เคารพกฎหมายและดำเนินชีวิตในกรอบของกฎหมายที่มีเหตุผลและเป็นธรรม มีจิตใจที่เป็นธรรม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่มีอคติต่อผู้ที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2559, หน้า 40) ที่กล่าวว่า การพัฒนาประชาธิปไตยของเยาวชนไทยก็คือ การเรียนรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย มีคุณธรรมและจริยธรรมในระบอบประชาธิปไตยเป็นหลักในการดำเนินชีวิต พร้อมทั้งเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ สิ่งเหล่านี้เป็นการปลูกฝังให้เยาวชนมีวิถีคิดและการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับหลักการของประชาธิปไตย ซึ่งจะเป็นการสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในสังคมไทย

ข้อเสนอแนะการพัฒนาประชาธิปไตยโดยใช้เยาวชนไทยเป็นฐานการพัฒนา

1. รัฐควรมีการสร้างความรู้และความเข้าใจถึงการเป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้เยาวชนไทยได้รู้จักหน้าที่ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และความสมอบาที่ถูกต้อง
2. เยาวชนไทยควรแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ กล่าวคือ การแสดงความคิดเห็น เสนอแนะแนวทางในการขับเคลื่อนประเทศไปในทางเชิงบวกและเป็นรูปธรรม
3. ควรมีการศึกษาองค์ประกอบ หรือรูปแบบการพัฒนาประชาธิปไตยโดยใช้เยาวชนไทยเป็นฐานในการพัฒนาที่ชัดเจน

บทสรุป

การพัฒนาประชาธิปไตยโดยใช้เยาวชนไทยเป็นฐานในการพัฒนา เยาวชนไทยรุ่นใหม่จะต้องได้รับการปลูกฝังในเรื่องของ ความรู้ ความเข้าใจ ค่านิยม ทัศนคติ และพฤติกรรมทางการเมืองที่พึงประสงค์ โดยใช้แนวทางการพัฒนาประชาธิปไตยให้เข้มแข็ง 3 ประการ ได้แก่ 1) การรักษาสมดุลระหว่างอำนาจรัฐ และอำนาจประชาชน 2) การเพิ่มความเข้มแข็งของสังคมบนหลักนิติธรรม และ 3) การพัฒนาค่านิยมประชาธิปไตยให้กับคนในชาติ เพื่อให้เยาวชนไทยรุ่นใหม่สามารถพัฒนาประชาธิปไตยมีความเข้มแข็ง มั่นคง และยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระปุกดอทคอม. (2557). รัฐประหารในประเทศไทย เคยเกิดขึ้นกี่ครั้งแล้ว มาดูกัน. สืบค้นเมื่อ 31 ตุลาคม 2566, จาก <https://highlight.kapook.com/view/102528>
- กิตติทัศน์ ผกาทอง. (2563). คนรุ่นใหม่กับกิจกรรมทางการเมือง. สืบค้นเมื่อ 20 ส.ค. 2566, จาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_2408961.
- ณัฐพล บุญยพิพัฒน์. (2562). ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยของไทย (พ.ศ. 2475 – ปัจจุบัน): ข้อสังเกตในเชิงทฤษฎี. (การประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารกิจการสาธารณะยุคดิจิทัล ครั้งที่ 5). 79 - 90.
- ธนาพล อิวสกุล. (2566). ความล้มเหลวของสถาบันรัฐประหาร (ตอนที่ 1): รัฐประหารในประเทศไทยและการทำให้รัฐประหารเป็นสถาบันทางการเมือง. สืบค้นเมื่อ 31 ต.ค. 2566, จาก <https://www.the101.world/the-end-of-the-coup-institution-1/>
- ธัญชนก สีนอนันต์จินดา, บัว คำดี และอนุชิต นิมิตตกุล. (2564). เพราะความฝันของเราต่างกัน: คนรุ่นใหม่และคนรุ่นก่อนกับทัศนคติที่สวนทาง. สืบค้นเมื่อ 31 ก.ค. 2566, จาก <https://waymagazine.org/what-is-the-difference-between-the-old-generation-and-this-generation/>

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) 2566

Received: 05/11/2023, Revised: 14/12/2023, Accepted: 25/12/2023

- นันทิยา ดวงภูมิเมศ, นิธิดา แสงสิงแก้ว และนันทิดา จันทรางศุ. (2560). ประชาธิปไตยในวิถีไทย: บทสังเคราะห์จากการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างความคิดเชิงบูรณาการประชาธิปไตยในวัฒนธรรมไทยให้เด็กและเยาวชน. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ Veridian มหาวิทยาลัยศิลปากร (มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ. 10(3). 600 – 616.*
- ประชาไท. (2561). *บทบาทคนรุ่นใหม่กับประชาธิปไตยช่วงเปลี่ยนผ่าน – ความหวังหรือความฝัน*. สืบค้นเมื่อ 20 ส.ค. 2566, จาก <https://prachatai.com/journal/2018/10/79100>.
- พงศธร ไชยเสน. (ม.ป.ป.). *การพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงและยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- พนิดา เกษมมงคล. (2565). *รูปแบบการสร้างความเป็นพลเมืองเชิงสร้างสรรค์ของเยาวชน*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย: กรุงเทพฯ.
- พรอัมรินทร์ พรหมเกิด. (2563). *นักเรียน นักศึกษา กับการฟื้นตัวกลับมาใช้น้ำ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองใหม่อีกครั้ง*. สืบค้นเมื่อ 31 ส.ค. 2566, จาก <https://www.nationtv.tv/news/378791767>.
- พระครูวินัยธร วรชาติ ทะสา และพระมหาไทยน้อย ญาณเมธี (สกลสังฆ์). (2565). การวางรากฐานแก่เยาวชนไทยแบบการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของไทยให้ก้าวหน้าและยั่งยืน. *วารสารสถาบันวิจัยพินิจธรรม. 9(2). 207 - 219.*
- พระครูวินัยธารอดิฐานสุวท และพระใบฎีกาสุชินนะ อนินธิโต. (2563). *คนรุ่นใหม่กับประชาธิปไตยของไทยในปัจจุบัน*. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์. 5(2). 99 - 113.*
- พิบูลย์ เพียรพาณิชย์กุล. (2564). *สังคมไทยกับการเมืองการปกครอง*. (การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 7). “วิถีพุทธ วิถีชุมชน รากฐานชีวิตคนเชิงสังคมล้านนาในสังคมวิถีใหม่”. 1120 - 1129.
- วชิระ เสระทอง และเพ็ญณี แนนธ. (2562). *การพัฒนาประชาธิปไตยสำหรับเยาวชนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. (การประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารกิจการสาธารณะยุคดิจิทัล ครั้งที่ 5). 593 – 601.
- วรากรณ์ สามโกเศศ. (2554). *การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง*. สืบค้นเมื่อ 10 ส.ค. 2566. แหล่งที่มา <https://www.moe.go.th/การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง>.
- วิศรา ศิริขานนท์. (2562). ความคาดหวังและแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562: กรณีศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต. *วารสารธรรมศาสตร์. 38(3). 69 – 877.*
- วิศาล ศรีมหาโว. (ม.ป.ป.). *การเมืองไทยระบบหรือคน : การพัฒนาวัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน*. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- ศิพิมพ์ ศรีบัลลังก์ และจิราภรณ์ คำจันทร์. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษาหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญปี 2560. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 25(2), 140 – 153.*
- ศิริสุดา แสงทอง. (2564). *ความตื่นตัวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ : จุดยืนประชาธิปไตยใหม่แห่งอนาคต*. *วารสารมหาจุฬาลงกรณปริทรรศน์. 8(2). 286 – 297.*
- ศิลปวิทยัญ น้อยสมมิตร. (2561). *ประชาธิปไตยแบบสังคมไทย*. *วารสารวิจัยวิชาการ. 1(3). 111 – 121.*
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2559). *เยาวชนกับการมีส่วนร่วมพัฒนาประชาธิปไตย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สุจิต บุญบงการ. (2547). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการพัฒนาการเมือง*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เอกรินทร์ ศิริรัตนชัย. (2565). *แนวคิดและพฤติกรรมของเยาวชนไทย : ประชาธิปไตย*. *วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 8(2). 386 – 397.*